

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 92/1996-3

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Katice Jelić, kao predsjednice vijeća, te Milana Petanovića, Senke Klarić-Baranović, Ane Garačić i Neve Šibl, kao članova vijeća i više savjetnice Zlate Lipnjak-Bosanac, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv opt. J. R. i dr. zbog krivičnog djela iz čl. 119. OKZRH, odlučujući o žalbi optuženih podnesenoj protiv presude Županijskog suda u Osijeku od 26. listopada 1995. godine br. K-61/93, u sjednici održanoj 18. srpnja 1997. godine,

presudio je:

Odbijaju se kao neosnovane žalbe opt. J.R., M.J., S.Š., D.R., B.V., D.Č., S.G. i D.V. te se potvrđuje presuda suda prvog stupnja.

Obrazloženje

Županijski sud u Osijeku kao sud prvog stupnja je presudom od 26. listopada 1995. godine br. K-61/93, nakon provedene glavne rasprave u odsutnosti optuženih a u nazočnosti njihovog zajedničkog branitelja postavljenog po službenoj dužnosti I.B., odvjetnika iz O., opt. J.R., M.J., S.Š., D.R., B.V., D.Č., S.G. i D.V. oglasio krivima kao supočinitelje krivičnog djela genocida iz čl. 119. OKZRH i osudio ih na kazne zatvora i to opt. J.R. na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina, opt. M.J. i B.V. na kaznu zatvora u trajanju od po četrnaest godina, opt. S.Š. i D.R. na kaznu zatvora u trajanju od po dvanaest godina a opt. D.Č., S.G. i D.V. na kaznu zatvora u trajanju od po deset godina.

Protiv te presude žalbe su podnijeli (jedan podnesak) svi optuženici po prije spomenutom branitelju i to zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnim sankcijama, s prijedlogom da se optuženici oglase krivima što su "počinili krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava genocidom iz čl. 119. OKZRH ali tako da se za svakog ponaosob označe kriminalne radnje a potom da im se sukladno tomu, izreknu primjereno blaže kazne".

Državni odvjetnik Republike Hrvatske vraćajući spis stavio u smislu čl. 360. st. 2. ZKP pismeni prijedlog, da se žalbe optuženih odbiju kao neosnovane i prvostupanjska presuda potvrdi.

Žalbe nisu osnovane.

Žalitelji pobijaju prvostupanjsku presudu zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja smatrajući da "nema nikakove dvojbe da su u mjestu T. kod O. u tijeku privremene okupacije, prvo po bivšoj tzv. JNA a zatim po Srbima mještanima u sastavu ili van sastava paravojskih postrojbi počinjene radnje koje imaju obilježja krivičnog djela genocida iz čl. 119. OKZRH, jer je to utvrđeno saslušanjem svjedoka, pojedinačno navedenih u obrazloženju presude, ali te utvrđene činjenice ne moraju biti apsolutno istinite bez dane obrane optuženih".

Točno je da optuženici nisu dali svoje obrane jer im je suđeno u odsutnosti, na temelju pravomoćno donesenog rješenja, kao i da obrana predstavlja dokaz koji treba biti podvrgnut ocjeni suda kao i svi ostali dokazi pojedinačno i u međusobnoj povezanosti, međutim, nije zbog toga što optuženici u ovom predmetu (ne krivnjom suda) nisu dali svoje obrane, činjenično stanje ostalo pogrešno ili nepotpuno utvrđeno.

Dapače, teško da se, a kada je riječ o konkretnoj krivičnopravnoj stvari, obrane optuženih, ma kakove one bile, mogu uspješno suprotstaviti onako okolnosnim, uvjerljivim i nadasve upečatljivim iskazima brojnih saslušanih svjedoka kojima su optuženici kao njihovi mještani bili osobno poznati, kojima je bilo poznato njihovo djelovanje, uloga i funkcija za vrijeme privremene okupacije T., budući da se radi o osobama koje su osobno sve opisane strahote proživjele, te 20. travnja 1992. godine silom protjerani iz T.

Uostalom, žalitelji u ničemu i ne prigovaraju istinitosti i uvjerljivosti iskaza tih saslušanih svjedoka niti se tijekom postupka, pa niti sada u žalbi, ukazivalo na neke druge dokaze kojima bi se navedeni iskazi svjedoka mogli dovesti u sumnju.

U žalbi se dakle, i ne prigovara da su sve radnje opisane u izreci počinjene, i da su ih počinili optuženici koji su zbog njih oglašeni krivima, već se prigovara "što činjenični opis, koji je prihvaćen iz optužnice, prihvaća načelo kolektivne krivnje a da mora postojati samo osobna odgovornost za zločin".

Međutim, žalitelji gube iz vida su oni terećeni i oglašeni krivima kao supočinitelji krivičnog djela genocida, a to znači da je svaki od njih, radnjama opisanim u izreci, sudjelovao u radnji izvršenja krivičnog djela genocida, kojeg su dakle, zajednički izvršili, da se krivično djelo genocida ostvaruje ako počinitelj naredi ili počini makar jednu radnju koja se navodi u zakonskom opisu tog djela i kada je ona poduzeta u onoj posebnoj namjeri koju zakon predviđa, a sud prvog stupnja je utvrdio, da je svaki od optuženika izvršio makar jednu takovu radnju. O tomu su uostalom, u obrazloženju pobijane presude posebice iznijeti pregledni razlozi, napose za svakog optuženika i u kojima je navedeno koje su konkretne radnje - koje predstavljaju radnju izvršenja krivičnog djela genocida - koji od optuženika izvršili, a što je onda imalo odraza kod ocjene stupnja krivične odgovornosti svakog od optuženika i kod odmjere kazne.

Stoga nema govora o tomu da su granice umišljaja u pogledu sudjelovanja pojedinih optuženika pogrešno utvrđene, ili da jedan optuženik odgovara za eksces drugoga, već upravo obrnuto.

Usvajajući prema tomu, u svemu uvjerljive, logične i iscrpne razloge na kojima su utemeljena činjenična utvrđenja u pobijanoj presudi, ovaj sud je našao da je sud prvog

stupnja pravilno i potpuno utvrdio sve odlučne činjenice, koje ovdje nije potrebno ponavljati, pa se stoga žalbe optuženih zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja ukazuju neosnovanim.

Žalitelji samo općenito navode da su im izrečene prestroge kazne, međutim žalba ne sadrži nikakove konkretne razloge uz ovaj žalbeni osnov, pa je sud drugog stupnja našao da je svakom pojedinom optuženiku izrečena odgovarajuća, pravilna i na zakonu osnovana kazna.

Slijedom iznijetih razloga, na temelju čl. 374. ZKP, odlučeno je kao u izreci.

U Zagrebu, 18. srpnja 1997.

Zapisničar:
Zlata Lipnjak-Bosanac v.r.

Predsjednik vijeća:
Katica Jelić v.r.